

РЕШЕНИЕ

№ 68

гр. София, 06.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 6-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на двадесет и пети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Иван Иванов

Членове: Зорница Хайдукова
Валентин Бойкинов

при участието на секретаря Росица Й. Вьонг
като разгледа докладваното от Зорница Хайдукова Въззивно търговско дело
№ 20221001001028 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 613а, ал. 1 ТЗ, вр. чл. 258 ГПК - чл. 273 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на молителя „Роксос“ ЕООД срещу решение № 1250 от 09.11.2022г. по описа на Софийски градски съд, ТО, VI – 22 с-в, в частта, с която е определена за начална дата на неплатежоспособността на молителя датата 26.01.2018г. Жалбоподателят поддържа решението в тази му обжалвана част да е неправилно предвид постановяването му в противоречие на закона – чл. 608 ТЗ, и на константната съдебна практика, както и с оглед неговата необоснованост. Излага правилен да е извода на първоинстанционния съд, че за целия изследван период дружеството е имало коефициенти на ликвидност под референтните стойности. Поддържа съдът обаче да е подценил и да не е кредитирал в необходимата степен установеното обстоятелство, че „Роксос“ ЕООД е имало изключително активни парични потоци в периода 01.01.2020г. - 20.06.2022г. Сочи съобразно заключението на вещото лице по приетата ССчЕ по задача 2 за този период паричните потоци да са, както следва: през 2020г. постъпления от 869 хил. лв., плащания 870 хил. лв.; през 2021г. постъпления от 486 хил. лв., плащания 487 хил. лв.; за периода 01.01.2022г. до 20.06.2022г.

постъпления 385 хил. лв., плащания 386 хил. лв. Поддържа анализът на паричните потоци да е най-същественият критерий при преценка на въпроса за спиране на плащанията от търговеца и определяне на началния момент на неплатежоспособността. Оспорва като неправилен извода на съда, че презумпцията по чл. 608, ал. 3 ТЗ не е оборена с доводи, че независимо от показателите на общата ликвидност съдът е следвало да съобрази размера на извършените плащания през процесния период. Излага последните да сочат на извод, че в периода 2020г. – 2021г. „Роксос“ ЕООД е имал затруднения само от временен и все още обратим характер. По тези доводи моли за отмяна на решението в обжалваната му част и за постановяване на друго, с което да бъде определена за начална дата на неплатежоспособността датата 20.06.2022г.

Предвид нормата на чл. 269 ГПК въззивната инстанция дължи проверка за валидността на решението, за неговата допустимост, в обжалваната част, а за правилността му единствено на въведените в жалбата основания и при съобразяване правилното приложение на императивните материалноправни норми.

При изпълнение правомощията си по чл. 269 ГПК настоящият въззивен състав намира обжалваното решение за валидно.

Съдът отчита постоянната практика на ВКС, вкл. по постановените по реда на чл. 290 ГПК решение 174/05.02.2011г. по т.д. 567/2011г., ТК, II ТО, решение 44/27.05.2014г. по т.д. 3286/2013г., ТК, II ТО на ВКС и др., съобразно която обявяването в неплатежоспособност, респ. свръхзадълженост и откриването на производство по несъстоятелност са същинската част от решението, а всички останали негови части - определяне на начална дата на неплатежоспособността, назначаване на временен синдик, допускане на обезпечителни мерки, определяне дата на първото събрание на кредиторите, прекратяване на дейността на длъжника, обявяване на длъжника в несъстоятелност, спиране на производството по несъстоятелност /в хипотезата на чл. 632, ал. 1 ТЗ/- са производни и са последица от откриването на производство по несъстоятелност. Поради това, при обжалване на решението само в някоя от тези части /които могат да бъдат предмет на обжалване/, въззивният съд дължи проверка правилността и допустимостта на решението в тази му обжалвана част, в конкретния случай по жалбата на

молителя само относно началната дата на неплатежоспособността. В така очертаната обжалвана част решението е допустимо.

Съдът споделя съдебната практика по решение № 44 от 04.07.2012г. по т.д. 983/2011г., ТК, I ТО на ВКС, съобразно която въззивният съд е обвързан от заявеното с жалбата искане досежно началната дата на неплатежоспособността, и дължи проверка и преценка правилността на обжалваното решение съобразно заявените с въззивната жалба оплаквания и релевантната според жалбоподателя начална дата на неплатежоспособността. В този смисъл е и съдебната практика по решение № 140 от 28.12.2015г. по т.д. 3682/2014г., ТК, II ТО на ВКС, с която по въпроса, по който е допуснато касационно обжалване, е отговорено, че въззивният съд дължи разглеждане на конкретните доводи по въззивната жалба досежно началната дата на неплатежоспособността. В този смисъл и при съблюдаване на цитираната съдебна практика и общия принцип в гражданския процес за невлошаване положението на жалбоподателя, съдът приема, че дължимата по жалбата на длъжника проверка досежно правилността на решението на СГС, в обжалваната му част досежно началната дата на неплатежоспособността, е по очертаните от молителя доводи и за очертания с жалбата период, а именно след определената от СГС начална дата на неплатежоспособността – 26.01.2018г. до сочената от жалбоподателя дата 20.06.2022г.

При гореочертания предмет на въззивна проверка, настоящият състав на съда намира първоинстанционното решение в обжалваната му част досежно началната дата на неплатежоспособността за правилно по следните мотиви:

Неплатежоспособността, съобразно легалната дефиниция на последното понятие в нормата на чл. 608, ал. 1 ТЗ е състояние на невъзможност за изпълнение на изискуемо парично задължение, породено от или отнасящо се до търговска сделка, включително нейната действителност, изпълнение, неизпълнение, прекратяване, унощожаване и разваляне, или последиците от прекратяването ѝ, или публично правно задължение към държавата или общините, свързано с търговската му дейност, задължение по частно държавно вземане, или задължение за изплащане на трудови възнаграждения към най-малко една трета от работниците и служителите, което не е изпълнено повече от два месеца.

При зачитане на постановената по реда на чл. 290 ГПК съдебна

практика по решение № 33 от 07.09.2010 г. по т.д. № 915/2009 г. по описа на ВКС, II ТО, решение № 115 от 25.06.2010 г. по т.д. № 169/2010 г. по описа на ВКС, II ТО, решение № 90 от 20.07.2012 г. по т.д. № 1152/2011 г. по описа на ВКС, II ТО. и други, началната дата на неплатежоспособност следва да бъде разглеждана като момент на проявление на трайната неспособност на длъжника да погасява свои изискуеми парични задължения към кредиторите по чл.608, ал.1 ТЗ с наличните си краткотрайни активи, като същата се определя от неговото цялостно икономическо състояние, изразено чрез показателите за ликвидност, финансова автономност и задължнялост, при отчитане на най-ранния момент на спиране на плащанията като външен белег на неплатежоспособността.

С цитираната от жалбоподателя разпоредба на чл. 608, ал. 3 ГПК е въведена оборима законова презумпция, съобразно която неплатежоспособността се предполага, когато длъжникът е спрял плащанията, като спиране на плащанията е налице, когато длъжникът е платил изцяло или частично задължения към отделни кредитори. Или при доказано по делото наличие на неизпълнение от длъжника дори на едно изискуемо парично вземане по чл. 608, ал. 1, т. 1 - т. 3 ТЗ (вкл. частично), в негова тежест ще бъде да установи обективното си икономическо положение с цел оборване на презумираното в тези случаи състояние на неплатежоспособност.

При зачитане на горецитираната задължителна практика за ВКС настоящият състав на съда отчита първата кумулативно изискуема предпоставка за приложение презумпцията по чл. 608, ал. 3 ТЗ да е наличието на неизпълнение на падежа на задължение на длъжника от изрично очертаните такива в нормата на чл. 608, ал. 1 ТЗ, която дата е и първият най-ранен момент на „спиране на плащането“ на това конкретно задължение по смисъла на законовата разпоредба. Към този най – ранен момент и следва да бъде установено икономическото състояние на търговеца, респективно неговата неплатежоспособност като трайна и обективна невъзможност да посрещне краткотрайните си задължения с краткотрайните си активи, или обратното - да бъде оборена презумпцията на чл. 608, ал. 3 ТЗ с доказано добро икономическо състояние на търговеца.

По делото молителят е въвел твърдения за неизпълнение на падежа на

задълженията му за плащане на публични задължения към държавата – чл. 608, ал. 1, т. 2 ТЗ, конкретизирани в справка № 2, т.2.3., т.2.4. и т.2.5., към молба – уточнение от 14.09.2022г., като срокът за плащане на най-старите, непогасени и понастоящем, задължения е 25.01.2018г. В този смисъл и за приложението на сочената от жалбоподателя презумпция по чл. 608, ал. 3 ТЗ, която презумира неплатежоспособност от факта на неизпълнение на изискуемо задължение, следва да бъде определен най-ранния момент на неизпълнение на това задължение – 26.01.2018г., дори в хипотеза като процесната, в която не е налице само един кредитор. В последния смисъл са и разрешенията по постановеното по реда на чл. 290 ГПК решение № 9 от 10.04.2019г. по т.д. 2099/2018г. по описа на ВКС, ТК, I ТО.

За пълнота следва да бъде добавено, че освен, че молителят е признал тези си задължения по чл. 608, ал. 1 ТЗ, последните, както и неизпълнението им, се установяват по делото от събраните доказателства в тяхната съвкупност, което и не се оспорва с въззивната жалба.

При съобразяване с нормата на чл. 631 ТЗ неплатежоспособността е обективно и трайно икономическо състояние. За установяване на състоянието на неплатежоспособност по чл. 608, ал. 1 ТЗ следва да се извърши анализ дали предприятието има достатъчно налични краткотрайни активи, с които да посрещне краткосрочните /текущи задължения, на база на реалната ликвидност на активите – възможността им да се преобразуват в кратък период от време в парични средства за цена, близка до справедливата пазарна стойност. Водещи за преценка състоянието на неплатежоспособност на длъжника, свързана с невъзможността му да поеме плащанията си, са показателите за ликвидност, които се формират като съотношение между краткотрайните активи/по групи/ към краткосрочните или текущи задължения на предприятието. При осъществяване на дейността си предприятието разчита на целия си оборотен капитал, чиито активи при извършване на стопанските операции се трансформират в парични средства, предвид на което и коефициентът на обща ликвидност се явява основен индикатор за състоянието на неплатежоспособност, като съответно съдът следва да съобразява дали включените в изчислението на последния показател активи са реално ликвидни и от тях могат ли да се реализират приходи на парични средства. При дължимата преценка във връзка с чл. 608, ал. 1 ТЗ следва да бъдат съобразени и показателите на коефициентите на

бърза, незабавна и абсолютна ликвидност, които съобразно специфичната вътрешната структура на активите на всяко предприятие, дават реалното икономическо състояние на търговеца. За точност на преценката на обективното състоянието на неплатежоспособност на търговеца следва да бъдат съобразени и специалните коефициенти на отрасъла досежно общата ликвидност, когато се установи да има такива предвид спецификата на осъществяваната от търговеца дейност, а коефициентите на финансова автономност /задлъжнялост са само помощни, доколкото сами по себе си не съдържат пряка информация, относима към състоянието на неплатежоспособност. В последния смисъл са и указанията по постановените по реда на чл. 290 ТЗ решение 71 от 30.04.2015г. по т.д. 4254/2013г. по описа на ВКС, ТК, I ТО, и решение 225 от 08.12.2016г. по т.д. 2572/2015г. по описа на ВКС, ТК, I ТО.

При зачитане на горецитираната практика за ВКС настоящият състав на съда при кредитиране на приетата по делото и неоспорена ССЧЕ приема по делото да се установява следното икономическо състояние на длъжника: коефициентът на обща ликвидност към 31.12.2017г. е 0,1167, към 31.12.2018г. е 0,2926, към 31.12.2019г. е 0,3782, към 31.12.2020г. е 0,0688, към 31.12.2021г. е 0,2087 и към 22.07.2022г. е 0,0000, при препоръчителни граници за коефициента от 1 до 2. Коефициентът на бърза ликвидност е равен на коефициента на обща ликвидност, като препоръчителните стойности за последния коефициент са над 0,5. Коефициентите на незабавна и абсолютна ликвидност са равни и са в стойности: 31.12.2017г. е 0,0125, към 31.12.2018г. е 0,0078, към 31.12.2019г. е 0,0038, към 31.12.2020г. е 0,0036, към 31.12.2021г. е 0,0015 и към 22.07.2022г. е 0,0000, които са под референтните за отрасъла.

При кредитиране на заключението по ССЧЕ, неоспорено от молителя, коефициентът на финансова автономност на дружеството при референтни стойности от над 0,33 за целия изследван период е отрицателна величина, което сочи на необезпечаване изпълнението на задълженията на дружеството и декапитализация на собствения капитал. За целия период от 2017г. до м.07.2022г. длъжникът е с отрицателна величина на коефициента на задлъжнялост, което сочи да се намира в пълна зависимост от своите кредитори.

При гореустановеното безспорно икономическо състояние на

длъжника от събраната ССчЕ настоящият състав на съда приема по делото да се установява, че икономическото състояние на длъжника е влошено към 31.12.2017г., като коефициентите на икономическите показатели за ликвидност на молителя към последната дата са под изискуемия минимум. Състоянието му е продължило да се влошава през следващите години до изследваната крайна дата 22.07.2022г. като за целия период коефициентите са под референтните стойности и намаляват като абсолютна стойност. Или към дата 31.12.2017г. за длъжника „Роксос“ ЕООД при съобразяване на коефициентите на икономическите показатели за ликвидност на дружеството е настъпила обективната невъзможност да обслужва краткосрочните си задължения с текущите активи на предприятието, като състоянието не е временно и се е запазило и през следващите години и до крайната изследвана дата – 22.07.2022г.

Първата доказана дата, на която са спрели плащанията – не е погасено в срок изискуемо вземане от вида по чл. 608, ал. 1 ТЗ, по горните мотиви на съда е датата 26.01.2018г., като задълженията не са погасени и до момента и състоянието на търговеца е останало непроменено и през следващите години.

Неоснователни са оплакванията по жалбата на въззивника, че през процесния период общото му икономическо състояние не е било влошено предвид доказаните по делото парични потоци и осъществявана от него търговска дейност. По вече изложените доводи на съда за преценка състоянието на неплатежоспособност съдът изследва дали длъжникът обективно е във възможност да обслужва всичките си краткосрочни задължения с текущите си активи, а не дали е в състояние да заплати само някои от тях, били те и в голям размер, предвид на което и извършени през периода търговска дейност и плащания на някои от изискуемите задължения на търговеца не могат да обосноват промяна в извода на съда за доказана обективна невъзможност длъжникът да обслужва текущите си задължения чрез относимите по горните доводи на съда показатели за ликвидност.

По тези мотиви на съда и въз основа на обсъдените обективни показатели за икономическото състояние на длъжника „Роксос“ ЕООД по делото се установява неговата неплатежоспособност като трайно състояние като сигурната начална дата на неплатежоспособността, датата от която е спрял плащанията и обективно не е бил в състояние да заплаща изискуемите

вземания на кредиторите си, е датата 26.01.2018г., която следва да бъде обявена от съда и за начална дата на неплатежоспособността.

Предвид съвпадението в изводите на двете инстанции първоинстанционното решение в обжалваната му част, досежно началната дата на неплатежоспособността, следва да бъде потвърдено.

Мотивиран от горното, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 1250 от 09.11.2022г. по описа на Софийски градски съд, ТО, VI – 22 с-в, В ОБЖАЛВАНАТА ЧАСТ, с която е определена за начална дата на неплатежоспособността на „Роксос“ ЕООД, ЕИК 202522006, датата 26.01.2018г.

В останалата част решението като необжалвано е влязло в сила.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на молителя при условията на чл. 280 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____